

4. Гриценко Л. Л., Роєнко В.В. Проблеми розвитку фондового ринку України в умовах фінансової глобалізації. Механізм регулювання економіки. 2010, № 2. С. 45–51.

Шелудько Сергій Андрійович,
*кандидат економічних наук, доцент,
керівник проектів та програм
департаменту оцінки та заставних операцій;
ПАТ Акціонерний банк «Південний»*

РЕГУЛЯТОРНІ ПІДХОДИ ДО СТРУКТУРИ ЕКОСИСТЕМИ ФІНАНСОВИХ ІННОВАЦІЙ

Екосистема фінансових інновацій є мережею взаємопов'язаних учасників, технологій, правил і ринкових структур, що сприяють створенню, поширенню та використанню фінансових продуктів, послуг і технологій. Ця екосистема охоплює традиційні фінансові установи, фінансові технології, регуляторні органи, інвесторів і споживачів, що здійснюють свій внесок у розвиток фінансових ринків. Екосистема фінансових інновацій відіграє ключову роль у підвищенні ефективності, інклюзії та стійкості фінансового сектора. Ця екосистема сприяє фінансовій інтеграції, пропонуючи інноваційні рішення для населення, недостатньо охопленого відповідними послугами, оптимізує процеси та зменшує транзакційні витрати, а також стимулює конкуренцію, покращує клієнтський досвід і сприяє стабільності фінансової системи.

Застосування поєднання економічного та правового підходів дозволяє отримати синергетичний ефект під час аналізу зв'язку між інноваціями та регулюванням. Наприклад, «регуляторні пісочниці» здатні усувати розрив між потребою в інноваціях і потребою в запобіжних заходах, уможливаючи контрольоване експериментування, одночасно захищаючи інтереси споживачів [1]. Однак протиріччя виникають у випадках випередження інноваціями регуляторної адаптації, що потенційно піддає фінансову екосистему ризикам. Завдання полягає в тому, щоб знайти баланс між промоцією фінансових інновацій та управлінням пов'язаними з ними ризиками. Суто економічний підхід виступає за мінімальні регуляторні обмеження для заохочення духу підприємництва, тоді як суто юридичний – наголошує на важливості підтримки цілісності ринку та збереження системної стабільності. Досягнення цієї рівноваги вимагає постійної співпраці між регуляторами, галузевими гравцями та іншими зацікавленими сторонами.

Дослідники визначають екосистему фінансових інновацій як сукупність FinTech-стартапів, розробників технологій, уряду, споживачів фінансових послуг та традиційних фінансових установ [2]. Названі стартапи працюють у таких сферах, як платіжні системи, платформи управління

капіталом, кредитні агентства, платформи краудфандингу, фасилітатори ринку капіталів і страхові технологічні компанії. Сфера розробників технологій охоплює піонерів у технологічних сферах, таких як аналітики Big Data, хмарні обчислення, крипто-валютні інновації та розробники, що формують ландшафт соціальних мереж. Управління та нормативно-правова база покладені на державні органи, зокрема фінансових регуляторів і законодавчих органів. Не менш значущими є споживачі фінансових послуг, до яких належать як фізичні особи, так і організації, що взаємодіють зі сферою фінансових технологій та отримують вигоду від цього. Паралельно традиційні фінансові установи, включаючи класичні банки, страхові компанії, брокерські фірми та венчурних капіталістів, визнають важливість узгодження своєї діяльності з парадигмою FinTech. Названі організації адаптуються до нових технологій, щоби залишатися актуальними та конкурентоспроможними в швидкоплинних умовах. Їхня взаємодія з рішеннями FinTech дозволяє вдосконалювати послуги, оптимізувати роботу та відкривати нові шляхи для зростання.

Новітні студії доводять, що ядро екосистеми фінансових інновацій складається з FinTech-компаній, які надзвичайно вміло втілюють еко Індустрії 4.0 [3]. Ці організації втілюють інновації в різноманітних сферах, включаючи платіжні системи, платформи управління капіталом, кредитні підприємства, механізми фінансової агрегації, економічно ефективні страхові рішення, стратегії націлювання на ринкові ніші та надання персоналізованих послуг. Така позиція дає їм можливість протистояти традиційним фінустановам у діловому середовищі та взаємодіяти з ними.

На основі результатів опитування та інтерв'ю з гравцями галузі експерти [4] додають до попередньої моделі ще два типи учасників: установи страхування кредитів та агенції захисту прав споживачів FinTech-послуг. Таке вдосконалення виправдане ключовою роллю, яку відіграють страхування установи в захисті інтересів FinTech-кредиторів і традиційних банків. Це забезпечення набуває форми захисту від дефолту, що стосується потенційної неспроможності відповідати за кредитними зобов'язаннями. Такі заходи формують важливий аспект ролі установ страхування кредитів у інноваційному розвитку кредитного ринку. Агентство із захисту прав споживачів FinTech-послуг є інституцією, на яку покладено чіткі обов'язки та відповідальність із забезпечення надійних гарантій захисту інтересів платників і вкладників. Ці обов'язки охоплюють комплексне зобов'язання сприяти забезпеченню нагляду в сфері захисту прав споживачів. Завдяки узгодженим зусиллям подібні агентства здатні запроваджувати та підтримувати дієві механізми, що надають споживачам впевненість і безпеку в їх взаємодії з постачальниками відповідних послуг.

Представлені концепції екосистеми фінансових інновацій демонструють помітні упущення щодо конкурентів і заміників, а також продуктів, технологій і аналогічних категорій. Включення цих елементів бездоганно узгоджується з парадигмою природних і біологічних екосистем, яка служить концептуальним попередником інноваційних екосистем.

Подібно до екологічної сфери, де різні види змагаються за обмежені ресурси, такі як засоби до існування, вода та світло, зміни в доступності ресурсів спонукають види до використання альтернативних ресурсів-замінників, що часто призводить до витіснення одного виду іншим. За аналогією такі «природні» принципи покладено в основу інноваційних екосистем, хоча їхня постійна реінтеграція та еволюція залишається суттєвою перешкодою до формулювання теоретично бездоганного визначення структури.

Список використаних джерел

1. Johnson, W. G. (2023). Caught in quicksand? Compliance and legitimacy challenges in using regulatory sandboxes to manage emerging technologies. *Regulation & Governance*, 17, P. 709-725.
2. Lee, I., and Shin, Y. J. (2018). Fintech: Ecosystem, Business Models, Investment Decisions, and Challenges. *Business Horizons*, 61(1), P. 35-46.
3. Mehdiabadi, A., Tabatabeinasab, M., Spulbar, C., Yazdi, A. K., and Birau, R. (2020). Are We Ready for the Challenge of Banks 4.0? Designing a Roadmap for Banking Systems in Industry 4.0. *International Journal of Financial Studies*, 8 (2), 32 p.
4. Arkanuddin, M. F., Saragih, F. D., & Nugroho, B. Y. (2021). The Key Role of the Financial Regulation in FinTech Ecosystem: A Model Validation. *Studies of Applied Economics*, P. 39-12.

***Шуба Марина Володимирівна,**
кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародних
економічних відносин імені Артура Голікова;
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна*

ВАЛЮТНО-КУРСОВА ПОЛІТИКА НБУ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ

Валютно-курсова політика є важливою складовою монетарної політики держави. Від неї залежить стан як складових фінансової системи, так і економічної системи взагалі.

Валютно-курсова політика центрального банку – це стратегія та дії, які приймаються центральним банком країни з метою регулювання валютного курсу своєї національної валюти відносно інших валют або валютних систем.

Мета валютно-курсової політики може бути різною і включати такі цілі, як забезпечення стабільності цін, підтримка конкурентоспроможності експорту, зменшення доларизації економіки і інші. Вибір конкретного методу та цілей валютно-курсової політики залежить від умов і цілей кожної країни.

З 2015 року і до початку повномасштабної війни в Україні діяв режим плаваючого обмінного курсу. Для збереження макроекономічної стабільності у воєнний час Національний банк України (НБУ) змінив принципи курсової